

„Blagor usmiljenim ...“

Človek je že od vsega začetka samoljuben. Mali otrok že kaže željo po moči, saj vemo, da celo hišo obvlada tak-le tiran. Sam zase je nekako na svetu, zanima se le za to, kar se njega tiče, kar mu najboljše njegovo stanje. Svojo voljo hoče imeti in prav resnega dela je treba pri vzgoji, da se priuči to voljo podvreči drugim. Šele, ko ga starši navadijo, da se udeležuje domačih skrbi, domačih družinskih potreb, da sodeluje pri vseh domačih delih, da se vživi v mišljenje in čustvovanje družinskega življenja, šele potem zraste nad meje svojega sebičnega jaza in njegov pogled se razširi. Ko sočustvuje, t. j. nosi skrbi in težave družinske skupnosti, postane sobojevnik in sodelavec prve družabne edince, družine in postane njen živ član.

Če pa se sočustvovanja ne nauči doma v družini, če se ne navadi so-skrbi in sotrpjenja in seveda tudi soveselja v družini in ne občuti njenih doživljajev kot svojih lastnih, potem njegovo srce zakrckne in otrdi. Samoljubje in sebičnost se razraščata v njem in ga napravita trdega in neobčutnega za tujo bol celo v najbližji okolici. Potem postane brat trd proti svojemu bratu, mož napram ženi in otrokom. In ko za tujo bol nima srca, postane razdiralec lastne in tuje sreče. Okoli sebe vidi le boječe in trpeče obraze, ki ga srečujejo suženjsko boječe. Nikjer ne raste ljubezen ali hvaležnost ob njegovem potu. Toda čim bolj se drugi trudijo služiti njegovemu samoljubju, tembolj zagreni v svoji notranjosti; brezskrajno samoljubje in sebičnost ga delata tem bolj in bolj nezadovoljnega, za delo nesposobnega, črnega in sitnega. To samoljubje vodi celo do živčne bolezni in nosi v sebi duha razkrajanja. Samo-

ljubni, sebični človek je podoben gnoju v krvi, ki zastruplja cel organizem.

Znano pa je tudi stanovsko samoljubje in stanovska sebičnost, pa tudi narodno samoljubje in narodna sebičnost. Tema razkrajalnima elementoma lahko sledimo v vso zgodovino in ju srečujemo pri vsakem koraku v poganstvu, pa tudi pozneje, zlasti v starorimski državi. Kako trda, neusmiljena in krvoločna je bila sebičnost rimskih gospodarjev nasproti sužnjem! Ta trda srca niso bila niti več zmožna razumeti, da so bili sužnji tudi ljudje, ki čutijo bolečino in trpljenje.

Kako globok prepad je zazijal tudi pozneje med bogatimi in revnimi, ki ga do danes še ni bilo mogoče premostiti prav zato, ker sta samoljubje in sebičnost tako globoko vkoreninjena v ljudskih sreih.

Kakšna mrznja do »barbarov« se čuti iz grške klasične literature! Grki so poznali samo en gospodujoči narod na svetu in to so bili oni sami; vsi drugi so jim bili rojeni sovražniki, zaničevani barbari.

Tudi pri Judih najdemo tako nacionalno samoljubje in sebičnost; tudi zanje so bili vsi drugi narodi »gojimi«, t. j. zaničevanja vredni sovražniki.

»Jaz sem jaz.« to je evangelij samoljubja. »Vsi drugi pridejo zame vpoštev le toliko, v kolikor si jih lahko napravim uslužne mojim namenom. Za to pa mi je vsako sredstvo dobro. Moč in zvitost, hinavščina in laž; samo ono sredstvo je slabo, ki mi ne pomaga do mojega namena.« Ta sebičnost posameznih narodov pa je razkrajajajoč strup za človeštvo.

Kristus pa je premagal samoljubje in sebičnost z višjo močjo: s sočutjem. To ni ono mehko čustvo nižjega človeka, ki trpljenje gleda samo od zu-

naj, je od tega nekoliko ginjen in pripravljn, to sladkobno trenutno čuvstvo ohraniti, morebiti še povečati z vidno dobrotelno in s hvaležnostjo trpečega. Ampak to je ono notranje sočutje z drugimi. Skrbi, težave in grenkosti drugih je Gospod sprejel nase, jih je notranje okusil in doživel, občutil kakor bi bile njegove lastne. In to ne samo to ali ono, kar bi ga slučajno srečalo, temveč je bol in trpljenje vsega sveta sprejel kot svojo bol in trpljenje. V bol in trpljenje vsakega posameznika, vsakega ljudstva, sploh celega sveta se je vživel z živo ljubeznijo in je sam občutil, kako je trpečemu pri srcu. To sočutje ima za vse človeško trpljenje, zunanje in notranje, telesno in duševno.

Toda trpljenju je nasproti postavil svojo veliko voljo, da ga premaga. Trpljenje ga ni zlomilo kakor zlomi marsikaterega sebičneža, temveč je postal Zveličar sveta prav zato, ker je bilo njegovo trpljenje, ki ga je prestajal, nastalo iz splošnega sočutja in vseobsegajoče ljubezni. Zato pa je postal tudi glava vsega človeškega rodu in skrivnosten studenec moči za vse trpeče. Vsem in vsakemu bi rad postal sočuteči in sotrpeči Zveličar. Tudi tebi in meni!

Toda stavi nam pogoj, en sam pogoj: da postanemo tudi mi sotrpeči in sočuteči z bližnjim. Da duševno in moralno stopimo iz ožine samoljubja in sebičnosti ter se učimo, živo čutiti s trpečimi in trpeti z njimi; da se naše srce razširi v sočutju, sotrpjenju, pa tudi v sopremagovanju vsega trpljenja. Hoče, da postanemo živi udje telesa, katerega glava je On sam.

Ali pa že danes lahko rečemo, da se je ta Gospodova misel v nas uresničila? Če z vsakim človekom na novo pride na svet samoljubje, je treba, da ga tudi vsak človek premaga. Tudi ti in jaz! Saj je tako zelo naraslo v nas vseh! V družine in med njene člane se je naselilo, sočutje in smisel za žrtve pa je potisnilo v ozadje.

Pa išče in kriči vse človeštvo, ki se polaplja v samoljubju in sebičnosti, pomči pri ljudeh in pri božjem usmiljenju. Ali pa je mogoče prej najti pomoči, preden se vse človeštvo ne zavé svoje dolžnosti, sočuvstvovati s svojim bližnjim? Ali ni vsakdo poklican, da izvrši to dolžnost? Tudi ti in jaz!

Po nobeni drugi stvari toliko ne hrepenimo dandanes kot po resnični skupnosti. Pa kako naj pridemo do nje, če v samoljubju in sebičnosti vidi vsak samo sebe? Ne, iz sebične preračunjenosti ne bo nikoli zrastle naša skupnost! V naših sreih se mora roditi iz one ljubezni, ki čuti z vsemi in je pripravljena dati svoje najboljše moči za blagor skupnosti.

V tem smislu je treba razumeti Gospodov blagor, ki stoji na čelu našemu današnjemu razgovoru.

Setev ozimine.

Pridelovanje žita v Sloveniji ni dobičkanosno in vsak kmet bi morda bolje izhajal, če ga sploh ne bi sejal. Toda vzlic temu zahteva naše kmetijsko gospodarstvo, da sejemo žita raznih vrst. Kmet rabi ne samo zrnje za prehrano, ampak tudi za krmo vsem vrstam svoje živine, potrebna mu je slama največ kot krma živini, deloma kot stelja, tu pa tam pa tudi kot škopa; v kolobarenju so mu potrebna žita, ker bi drugače le težko uravnal svoj plodored itd. Torej brez žita ne gre.

Vendar mora vsak kmetovalec skušati, da zaseje z njim čim najmanjšo ploskev, ker si s tem prihrani na delu in stroških. Kar pa poseje žita, mora dotično površino tako obdelati, da bo dosegel čim večji pridelek. Torej po možnosti zmanjšati površino žita, zvišati pa pridelek.

Je-li se pa to da doseči? Doseže se že, kajti to so dokazali že številni gospodarsko napredni kmetje, ki so na isti površini zemlje zvišali pridelek na polovico in še več. K temu pripomore: temeljito obdelovanje

zemlje, krepko gnojenje in pravilno oskrbovanje rastlin.

Obdelovanje zemlje je prvi pogoj za nemoten razvoj rastlinstva. Zemlja nudi rastlini najprej stajališče in potem hrano. Iz teh razlogov moramo biti pri gnojenju ozimine s hlevskim gnojem zelo previdni. Bolje je močno gnojiti z njim k predsadežu, da zapusti ta močno zemljo, na kateri bo žito dobro uspelo.

Boljša so umetna gnojila, kajti z njimi damo rastlini tisto hrano, ki jo ravno potrebujejo. Oglejmo si najprej dušik. To hranilo rabi v obilni meri pšenica in ječmen. Če je zemlja bolj izčrpana ali če vidimo, da se nam to žito jeseni slabo obrašča, tedaj mu pomagamo s čilskim solitrom, katerega potrosimo okrog 50 kg na oral kar po vrhu zelenih rastlin. Dež in jesenska vlaga spravita to dušičnato gnojilo v raztopino do korenin in žito si kmalu opomore. Bolj učinkovito je gnojenje z njim spomladi, takoj ko začne žito odganjati. Tedaj ga potrosimo 60—80 kg na oral, kar popolnoma zadostuje, da se mlada rastlina okrepi in močno odžene.

Nič manj važen ni kali pri ječmenu in rži. Kjer so težke ilovnate zemlje, tam je navadno kalija dovolj in z njim ni treba gnojiti. Po vseh ostalih zemljah je to hranilo nujno potrebno in ga dajemo rastlinam v obliki kalijeve soli. To gnojilo potrosimo jeseni, ko pripravljamo zemljo za setev, in ga zmešamo z zemljo. Na oral ga vzamemo 80 do 100 kg.

Zelo važna je fosforova kislina, ki je vsem žitnim rastlinam potrebna za napravo zrnja in okrepitev slame. Da našim posestnikom tako rada žita poležejo, je največ krivo pomanjkanje fosforove kisline v zemlji in seveda tudi pregosta setev. Kot fosforno gnojilo za žita nam služi superfosfat, ki se v zemlji hitro raztopi in hitro učinkuje. Deluje pa samo eno leto. Pri nas se super-

fosfat uporablja v veliki meri za ajdo, toda veliko premalo še za žita, in vendar je tem prav tako potreben kakor ajdi, kajti razvoj zrnja je od tega zelo odvisen. Še toliko bolj je superfosfat pri nas potreben, ker so naše zemlje precej krepko gnojene s hlevskim gnojem in deloma tudi gnojico, ki jim primanjkuje ravno fosforove kisline. Če gnojimo z njim, tedaj bo prišel do večjega učinka tudi hlevski gnoj, pa prav tako umetna dušična in kalijeva gnojila. Tudi čilski soliter bo bolje učinkoval, če bo imel zraven sebe superfosfat, ki bo vplival na razvoj in klenost zrnja ter na trdnost slame.

Poleganju žit, ki smo jim gnojili s čilskim solitrom, ni toliko krivo močno dušičnato gnojenje, ampak v veliko večji meri pomanjkanje fosforove kisline. Zato bi morali naši kmetje vsakemu žitu gnojiti s superfosfatom. Teža je potrositi pred oranjem ali pred setvijo po njivi, da se zmeša z zemljo. Na oral vzamemo 200 kg superfosfata.

Pri setvi napravijo pri nas največji pogrešek v tem, da sejejo pre g o s t o. Pregosta setev povzroča slabo obraščenje, šibko slamo, ki rada poleže in drobno klasje s slabo razvitim zrnjem. Bolje je sejati bolj redko, ker dobimo tedaj močno obraščene in krepke rastline, prihranimo si obenem pa tudi na semenu.

Tako smo tukaj podali nekoliko kratkih navodil za jesensko setev ozimine in priporočamo našim poljedelcem, da jih upoštevajo, če hočejo imeti bogatejše žetve.

Varujte se tistih, ki gledajo samo zase.

Slava in priznanje pride navadno šele, ko si že v grobu.

Izposojen denar ima kaj rad mlade, ki se imenujejo skrbi in težave.

Ako bi bili ljudje vsi rojeni voditelji, bi bilo zelo težavno na svetu.

Potrebni pripomočki v sadjarstvu.

(Nadaljevanje.)

III.

Če pogledamo nekoliko po bano-
vini, se prepričamo, da je napredek
v sadjarstvu prav za prav še zelo
skromen kljub vsem prizadevanjem
poklicanih činiteljev. Saj so lepo ure-
jeni in redno oskrbovani sadovnjaki
še tako zelo redki. Neprimerno več
je pa neobdelanih — zanemarjenih
sadnih vrtov. Vzrokov za ta pre-
čudni pojav je več. Pred vsem mo-
ramo omeniti seveda starokopitno
umevanje in pojmovanje sadjarstva,
ki ga še dandanes večina ne smatra
za važno kmetijsko panogo, ampak
le za nekak slučajni privesek. Odtod
izvira potem tisto neodpušljivo oma-
lovaževanje vseh novodobnih strem-
ljenj za izboljšanje in pomnožitev
sadnega pridelka. Če vse to upošte-
vamo, se ne bomo čudili, da velika
večina sadjarjev, še dandanes nima
niti najpotrebnejših pripo-
močkov in orodja za obde-
lovanje sadnega drevja.

Kakor pa kmet ne more izhajati
brez vozov, pluga, brane in drugega
drobnejšega ročnega orodja, drvar ne
brez žage in sekire itd., tako si tudi
pravega sadjarja ne moremo misliti
brez primerne drevesne žagi-
ce, brez močnih vrtnih škar-
rij, dobrega vrtnega noža,
brez strgulje in jeklene
ščetke za čiščenje vej in debla,
brez cepilnega noža, vezi-
a in mazila.

S čim pa naj vendar odžaga suho
ali prečesto vejo? Za to ni dobra
vsaka žaga, ker mora biti tako pri-
rejena, da pridemo z njo lahko med
še tako gosto vejevje. List se mora
dati sukati na vse strani, drugače je
delo silno mučno in zamudno. Dre-
vesna žaga mora biti ostro nabrušena
in močno odprta, drugače se debe-
lejše sveže veje ne dajo žagati. Take
žage se dobe v raznih oblikah in ve-

likostih v vsaki večji trgovini z že-
lezniho.

Prav tako kakor žagica, so po-
trebne drevesne ali vrtno škar-
je, s katerimi odrezujemo drobnejše
veje, krajšamo poganjke itd. Seveda
svojemu namenu služijo dobro le moč-
ne škarje, boljše kakovosti. Z močnim
vrtnim nožem obrezujemo na
gladko vsakovrstne rane, ki jih na-
redimo z žagico ali pa tudi s škar-
jami. Vsak sadjar bi moral tudi znati
požlahtnjevati sadno drevje,
tako kakor zna vsak kmetovalec
orati, sejati in kakor zna vinograd-
nik obrezovati in sploh oskrbovati
vinsko trto. Za to je pa neizogibno
potrebno primerno orodje, t. j. dober
cepilni nož, ki ga pa ne smemo
rabiti za nikakršno drugo rezanje.
Takih nožev pa ne prodajajo v vsaki
prodajalni. Treba ga je kupiti od za-
nesljive tvrdke. Za cepljenje v razkol,
ki je še dandanes najbolj običajno,
se dobi posebno orodje, ki delo zelo
olajša in pospeši zlasti pri precep-
ljanju odraslega sadnega drevja.

Debla in debelejših vej ne moremo
drugače obdelati, nego da jih teme-
ljito odrgnemo in opraskamo s str-
guljo in nazadnje še z nalašč v te
svrhe prirejeno jekleno ščetko.
Ko bi bilo kaj več tega orodja v
rokah naših sadjarjev, bi kmalu izgi-
nila razpokana škorja in mah ter
lišaji z našega sadnega drevja. Pri
tem delu so potrebne tudi razne
lestve, ki smo jih omenili pa že
že med pripomočki za spravljanje
sadja.

Zbirka orodja za obdelovanje sad-
nega drevja torej ni tako velika in
je razmeroma tudi poceni. Vse na-
šteto orodje (razen lestev), bi dobili
v najboljši kakovosti za dobrih 200
dinarjev, pa bi ga lahko rabili deset
let in še dlje, če bi z njim prav rav-
nali in ga hranili na varnem, kadar
ga ne rabimo.

Doba, ko bo treba obdelovati
sadje, bo kmalu tu. Opozorjamo sad-
jarje, da si oskrbe, kar je nujno po-

trebno. Brez orodja ni mogoče delati. Zanemarjeni, neobdelani sadovnjaki nišo samo v sramoto lastniku, ampak tudi v veliko škodo njemu in narodnemu gospodarstvu.* H.

* Vse našeto sadjarsko orodje ima v najboljši kakovosti in ne predrago v zalozi Kmetijska družba v Ljubljani.

Naša vina na tujih tržiščih.

V zadnjih letih je nazadoval naš izvoz vina v taki meri, da je vinogradništvo postalo pasivna (ne daje dobička) panoga našega gospodarstva. Ob nazadovanju našega izvoza vina, v prvi vrsti v Avstrijo in na Čehoslovaško, je napredoval izvoz iz Italije, posebno pa iz Ogrske. Naša vlada se je zavedala, da mora izvoz pospeševati z različnimi ugodnostmi, katere dajejo že od davna vlade konkurenčnih držav. S pričetkom leta 1929 je dovolila nagrado Din 4000 za en vagon, a letos je to nagrado povišala na Din 10.000 za en vagon. Še leta 1929 so se ob izplačilu nagrad pojavljale razne upravne težkoče, ki so sedaj odstranjene tako, da se nagrade redno izplačujejo. Radi dovoljenih ugodnosti morejo proizvajalci nuditi neobičajno nizke cene, pa se je zbog tega izvoz dvignil v izdatni meri. Iz banatskih krajev se je v zadnjem času izvozilo preko 100 vagonov belih vin, večinoma na Dunaj. Avstrijci kupujejo naša vina, posebno banaška, radi rezanja z ostalimi vrstami in z dalmatincem. V zadnjem času znaša cena za vagon vina iz Banata ali dalmatinca od Sušaka franko postavljen na Dunaj z vsemi stroški Din 46.800. Nasprotno stane ogrsko blago, dasi je prevoz cenejši, Din 58.200, italijansko ali grško Din 57.000, a špansko Din 63.000. Ker so inozemski uvozniki zaznali za dovoljene in povišane ugodnosti še le v zadnjem času, je verjetno, da se bo naš izvoz vina v doglednem času izdatno dvignil.

V dobrih dneh ne pozablaj hudih in v hudih dneh ne pozablaj dobrih.
(Sir. 11, 27.)

Denar.

g Obilica denarja v zapadni Evropi. Banke v zapadni Evropi so v velikih skrbah, ker dobijo toliko denarja, da ne vedo več kam z njim. Pariške banke smatrajo za veliko uslugo, če plačajo za takoj razpoložljive vloge pol odstotka na leto, ker nimajo nikake možnosti, da bi obilno pritekajoča denarna sredstva likvidno naložile. Dnevni denar stane danes $1\frac{1}{4}$ odstotka obresti, vzlic temu ni nikjer opaziti naraščajoče podjetnosti. V Švici so brezobrestne žirovne vloge bank pri tamošnji Narodni banki dosegle že rekordno vsoto 232 milijonov frankov ($2\frac{1}{2}$ milijarde dinarjev). Privatna diskontna obrestna mera je padla tam na $1\frac{3}{4}$ odstotka. Tudi švicarske banke se branijo hranilnih vlog in so minuli mesec ponovno znižale vložno obrestno mero za $\frac{1}{4}\%$. V Nemčiji je privatni diskont že za 1% nižji kakor uradni. V Avstriji in Čehoslovaški je pa postala zopet časovna zahteva ponovno znižanje diskonta.

g Vrednost denarja dne 9. t. m. V Curihu je naš dinar votiral 9.129 centimov. Na ljubljanski borzi so se plačevale tuje valute po teh-le cenah: 1 angleški funt 274.44 Din, 1 ameriški dolar 56.30 Din, 1 holandski goudinar 22.72 Din, 1 nemška marka 13.46 Din, 1 švicarski frank 10.96 dinarjev, 1 madjarska penga 9.89 Din, 1 avstrijski šiling 7.97 Din, 1 belgijski belg 7.88 Din, 1 italijanska lira 2.95 Din, 1 francoski frank 2.22 Din, 1 češka krona 1.67 Din.

g Svetovni padee cen sirovinam. Avgusta meseca so cene sirovinam na svetovnem trgu dosegle najnižjo točko in se nato začele nekoliko popravljati. Nazadovanje cen se je ustavilo skoraj pri vseh sirovinah, pri nekaterih so se celo že nekoliko popravile. Tako se je cena bombažu dvignila za nekaj odstotkov, tudi cena srebru je zadnje tedne višja. Cene ostalim kovinam so se prilično ustalile. Edino v železarski industriji so

cene nestalne, ker izgleda, da je mednarodni železarski kartel razpadel. Posledica ustaljenja cen vpliva ugodno posebno na ameriške gospodarske kroge, pri katerih vlada zaradi tega nekako optimistično razpoloženje. Posledica je, da je bilo v zadnji dobi naloženih nekaj več vagonov, kar je vzbudilo upanje, da je gospodarska kriza dosegla že vrhunec in se obeta polagoma izboljšanje gospodarskega stanja.

g Indeks veletržnih cen. Po cenah v veletrgovini je mogoče presoditi tudi splošni tržni položaj. Tako je zaznamovati v zadnji dobi nazadovanje cen na podlagi indeksa cen, ki ga izdajajo razne gospodarske ustanove v posameznih državah. V Avstriji na primer je padel indeks cen (podlago tvori leto 1913 s 100) v juliju od 120 na 119,3, indeks malotržnih cen pa od 146,1 na 145,4, indeks življenjskih stroškov od 113,1 na 112,4. — V Nemčiji pa kaže splošni indeks cen, ki je bil koncem novembra 1929 še 135,3, koncem julija 125,5. Agrarni pridelki so padli v ceni od 128 na 116,8 v juliju. Posebno hud padec zaznamujejo industrijski izdelki, ki so padli v 8 mesecih od povprečno 130 na 103.

Živina.

g Živinski sejem v Ljubljani. Na zadnji živinski sejem v Ljubljani je bilo prignanih 246 konj, 18 žrebet, 84 volov, 57 krav, 18 telet in 107 prašičev za rejo. Prodanih pa je bilo 40 konj, 6 žrebet, 50 volov, 35 krav, 16 telet in 64 prašičkov. eSjem je bil prav živahen, le prašičkov je bilo malo. Cene so ostale nespremenjene. Za kg žive teže so kupci plačevali: voli prvovrstni 10 Din, poldebeli 9 Din, vprežni 8 Din, krave debele po 5—7 Din, krave klobasarice 4 do 5 Din, teleta 14,5—15 Din.

g Prašičji sejem v Mariboru. Na prašičju sejemu v Mariboru 5. t. m. so pripeljali 546 prašičev. Cene za glavo so bile naslednje: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari po 100—125 Din, 7 do

9 tednov stari 180—250 Din, 3—4 mesece 300—350 Din, 5—7 mesecev 450—500 Din, 8—10 mesecev 600 do 800 Din, 1 leto stari 900—1000 Din. 1 kg žive teže 11—13 Din, 1 kg mrtve teže 15—17 Din. Prodanih je bilo 205 glav.

g Dunajski prašičji sojem. Na zadnji prosti sejem na Dunaju je bilo pripeljanih 11.091 pršutarjev in 4615 špeharjev. Iz Jugoslavije je bilo med temi 3844 glav. Cene špeharjev I. vrste 1,63—1,68, najboljši 1,70 šilingov po 8 Din (13—13,60 Din), II. vrste 1,58—1,62, kmečki prašiči 1,55 do 1,70, najboljši 1,75, pršutarji 1,50 do 2,15 šilingov. Težki špeharji so se ocenili za tri do štiri groše, druge vrste za 5—6 grošev, pršutarji pa za 10—15 grošev. — V splošnem treba poudarjati, da cene prašičem stalno nazadujejo in je v zimski dobi pričakovati precejšnjega padeča cen vseh vrst živali.

Izvoz.

g Izvozna premija za žito. Privata izvozna družba je pred kratkim izdala poročilo, v katerem navaja ukrepe, ki bi bili potrebni, da se omogoči naš izvoz žita. Predvsem je predlagala, da se uvedejo slično kakor na Ogrskem, izvozne premije za žito, ki bi omogočile stabilizacijo cene pšenici na višini 160—170 Din za 100 kg, Izvozna družba ugotavlja, da so naše žitne cene, četudi so zelo nizke, vendarle višje nego so svetovne cene, zato je izvoz nemogoč. Ko se bo v tem pogledu dosegla svetovna pariteta, tedaj bo mogoče tudi naš izvoz. — Ta predlog bo obravnaval ministrski svet takoj, ko se vrne trgovinski minister Demetrovič iz Berlina.

g Izvoz apnenega dušika. Kakor znano proizvajajo lovarne dušika v Rušah in v Šibeniku letno izredno mnogo dušičnatega umetnega gnojila apnenega dušika, ki ga naše kmetijstvo ne more vsega uporabiti, ampak se gaveliko izvažajo. Po izvozni statistiki generalne direkcije carin je pa izvoz tega gnojila v zadnjih dveh le-

tih zelo nazadoval, kar je v zvezi s svetovno kmetijsko krizo. Tako je znašal izvoz tega gnojila v prvem polletju leta 1928. že 44.5 milijonov Din, lani 39.8 mil., letos pa le 15.5 milijonov Din. Za konkurenčni boj na svetovnem trgu je tudi to značilno, da se je izvoz apnenega dušika po količini zmanjšal le za 37 odstotkov, po vrednosti pa je padel za 61%. Edino izvoz z oljem pripravljenega apnenega dušika se je povečal od 9.7 na 15.1 milijonov Din. — Posledica tega je, da je začela tvornica krčiti svoj obrat in odpuščati delavce.

g Avstrijski izvoz lesa nazaduje. Tudi v Avstriji nazaduje izvoz lesa, kar je razvidno iz pred kratkim objavljenih statistike za prvo polletje t. l. Izvoz lesa je napram lani nazadoval za 13.2 odstotka, znašal je le 973.000 ton nasproti 1,119.000 tonam v prvem polletju leta 1929. Posebno pozornost vzbujajo v krogih avstrijske lesne industrije dejstva, da se je razmerje med izvozom okroglega lesa in rezanega lesa zaradi visokih proizvodjalnih stroškov ponovno poslabšalo. Razmerje med izvozom rezanega in okroglega lesa znaša že 1 : 4.3.

g Izvoz našega vina. V Novem Sadu se je 20. avgusta vršila konferenca vinogradnikov in izvoznih trgovcev, na kateri se je ugotovilo, da so pogoji za izvoz našega vina na Francosko in Holandsko zelo ugodni. Izvoz v Avstrijo, Češkoslovaško in Poljsko ostal še nadalje brezpomemben. Izvozniki so sklenili udeležiti se mednarodne razstave vin v Rotterdamu in skušati tam doseči zveže s tamošnjimi vinskimi trgovci. Nadalje so predlagali, da se izvozna premija za našo razširi tudi na sladkorjeni mošt, kar to zahtevajo inozemski kupci.

g Izvoz naših sliv. Pridelek v slivnem okraju Brčka je letos zaostal za letnim povprečjem in posledično za nizkim pridelkom. Vendar so izvozniki v zadnjih dveh tednih v inozemstvo izvozili 150 vagonov svežih sliv. Cena za netto se je gibala do treh dinov, kar za netto se je gibala do treh dinov. Izvozniki, vzadnjem času so plačali

tudi samo 2.30 Din. Dovozi trajajo dalje. — Banska uprava v Novem Sadu ceni letošnji pridelk sliv na 160 tisoč stotov. Najboljši odjemalec je Nemčija.

Razno.

g Centralno mlekarско društvo v Ljubljani. V nedeljo 14. t. m. se bo ob desetih dopoldne v prostorih Kmetijske družbe v Ljubljani vršil ustanovni občni zbor Centralnega mlekarškega društva. Kot člani pristopijo lahko vsa mlekarška podjetja, združena in privatna in vse organizacije, ki delajo za povzdigo mlekarstva. Društvo se bo pečalo z vsemi aktualnimi vprašanji mlekarstva v dravski banovini.

g Ljubljanska blagovna borza. Padanje cen v zadnji dobi se je zaustavilo, vendar kupčija se razvija polagoma le za dnevno potrebo. Na ljubljanski borzi se trguje žito v vagonjskih množinah postavljeno na vsako postajo Slovenije in so cene označene za 100 kg: pšenica bačka 80—81 kg po 227.50—230 Din, 79—80 kg 217.50—220 Din, 78—79 kg 2212.50—215 Din, koruza bačka 177.50 do 180 Din, bačka okrogla za mletev 200—202.50 Din, ječmen spomladni pivovarniški 69—70 kg 210—212.50 Din, 66—67 kg 175—177.50 Din, oves baranijski 205—207.50 Din, rž bačka 72 kilogramov 167.50—170 Din, moka Og 380—385 Din. — V zadnjem času so bili sklenjeni večji zaključki jugoslovanske pšenice po ugodnih cenah z Anglijo. Izvoz tega blaga je že pričel, večina se bo pa izvozila meseca oktobra.

g Hmeljsko tržišče. Kupčija v Savinjski dolini je še vedno na mrtvi točki. Hmeljarji so ogorčeni nad letošnjimi nizkimi cenami in oddajajo hmelj le v malih količinah, ker pričakujejo zboljšanja cen. Trgovci so še vedno brez naročil za nakup iz inozemstva. Nekaj malega se je odprodalo po 6—8 Din kg. Ena partija se je prodala po 15.80 Din za kg. Prvovrstno blago se plačuje po 8—10 Din.

g Kupčija z jajci je bolj mrtva. Naše cene so za inozemstvo previsoke,

zato kupuje tržajši iz cenejših krajev. Nekaj časa so plačevali nakupovalci komad po 95 par in celo po 1 Din. Kot odjemalca za štajersko blago prideta vpoštev samo Nemčija in Švica, medtem ko se Italija preskrbuje z domačim blagom in cenejšim blagom iz Bosne, Srbije in Turčije. Vendar so izgledi za boljše trgovino z jajci ugodni, ker je Rusija svoj izvoz ustavila.

g Žitno tržišče. Na evropskem žitnem trgu so v zadnjem tednu dosegle cene pšenice izredno nizko stanje. Zlasti na Madžarskem je cena pšenici padla tako zelo, kakor feĝa ne pojmiyo zadnjih 40 let. Značilno je to, da so cene madžarski pšenici padle celo pod pariteto ameriške pšenice. Zato se budimpeštanski ministrski svet dnevno posvetuje, kako bi zajezil to padanje in preprečil katastrofo. Tako razpravljajo celo o umetni stabilizaciji cene pšenice na 20 pengö (blizu 200 Din za 100 kg). V Jugoslaviji se pa cene kolikortoliko še držijo in presegajo svetovno pariteto. Posledica je, da je izvozna kupčija povsem prenehala. Dovozov je malo, ker čakajo producenti na boljše cene. Koruza pa je v skladu s padajočimi cenami v Budimpešti tudi pri naš nekoliko nazadovala.

g Lesno tržišče. Jesenska izvozna sezona se je sicer že pričela, vendar je zanimanje konzumentov še vedno zelo pičlo. Zaradi nizkih cen in slabih prodajnih možnosti zaostaja tudi produkcija lesa. Naši lesni industrijci se omejujejo le na fiksna naročila, kajti odjemalci kupujejo le blago, ki ga trenutno potrebujejo, zato se le malo blaga pripravlja na zalogo. Tudi naprava tramov je popustila. Drva in ogŕje se izvažajo v precejšnjih množinah, vendar se cene nikakor ne dvignejo, kupci pa zahtevajo prvovrstno kakovost. — V južni Italiji je po potresu nastala potreba po lesu, kar hočejo izrabiti razne države v svojo korist. Žal pa da je nam težko dobiti spričo cenejših ponudb od strani Rumunije in Rusije.

r Dvig avstrijske mlečne industrije. Kakor znano je Jugoslavija do 1. 1925.

izvažala znatne količine mleka in mlečnih izdelkov v Avstrijo. Po tem letu pa je začel ta izvoz stalno padati in je sedaj tako rekoč enak ničli. Vzrok temu je razvoj avstrijske mlečne industrije, ki je dosegla zelo lepe uspehe zaradi modernih načinov izdelovanja, ki se jih poslužuje. L. 1927. je uvoz mleka še prekašal izvoz za 74.300 hl, v vrednosti 2.190.000 šilingov. Toda že leta 1928. je izvoz mleka in mlečnih izdelkov prekašal uvoz za 19.623 hl, v vrednosti 354.000 šilingov. Uspeh leta 1929. je bil še večji, kajti izvozni presežek je znašal 29.005 hl, v vrednosti 920.000 šilingov. (1 šiling je okrog 8 Din.) Slične za Avstrijo ugodne podatke izkazuje tudi proizvodnja masla.

r Kako je na naših lesnih tržiščih. Nova večja lesna skladišča so polna blaga. Naša pristanišča, kakor v glavnem Sušak in Split so natrpana s vsakovrstnim blagom, odjema pa nobenega. Edini lesni proizvod, ki je nekoliko iskan, so drva, seveda so pa tudi pri drvah cene zelo nizke in še daleč ne odgovarjajo cenam pretečenih let. V mnogih slučajih se pri drvah ne krijejo niti proizvodjalni stroški.

r Pač najmanjša država na svetu. V tako zvanem Rokavskem kanalu, ki loči Francijo od Anglije, leži otok Lundy. Ta otok je samostojna država in ima 14 podanikov, ki jim načeljuje trgovec Harman. Otok Lundy ima lasten denar in poštno znamke. Kar je najzanimivejše, pa je to, da ne plačujejo otočani nobenih davščin, ampak živijo na račun izletnikov in gostov, ki prihajajo ogledovat ta edinstveni otok.

r Modra barva in muhe. V modernih hišah barvajo kuhinje z modro barvo, ker se je izkazalo, da muhe ne morejo trpeti take barve. Nekatera mesta so na podlagi tega odločila, da morajo biti vse mlekarne in slaščičarne modro barvane.

Naročite »Slovenca« na ogled!
Naslov: Ljubljana, Jugoslovanska tiskarna.